

Mál nr. 108/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Ábyrgðartrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags. Stórkostleg gáleysi.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 22. mars 2023, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 19. apríl 2023, ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi þann 15. júní 2022 verið farþegi á rafhlaupahjólí þegar bifreiðinni A hafi verið ekið í veg fyrir hjólið og M orðið fyrir meiðslum.

V skerti bætur M um þriðjung á þeim grundvelli að hún hafi viðhaft stórkostlegt gáleysi með því að hafa verið farþegi á rafhlaupahjólínu án hjálms og að hafa brotið gegn 3. mgr. 42. gr. og 3. mgr. 43. gr. umferðarlaga nr. 77/2019 þar sem hún sýndi ekki sérstaka aðgæslu að umferð.

M telur fulla bótaskyldu vera til staðar þar sem hvorki hafi verið um að ræða stórkostlegt gáleysi né orsakatengsl milli meints gáleysis og slyssins. Fram kemur að mörk milli almenns gáleysis og stórkostlegs hafi mikla þýðingu en það hafi verið talið að gáleysi þyrfti að vera á mjög háu stigi til að teljast stórkostlegt. Vegna þessarar ríku kröfur hafi meðábyrgð fótgangandi vegfarenda, hjólréiðamanna, ríðandi manna og þeirra sem eru farþegar í ökutæki sjaldnast verið talið stórkostlegt. Einnig bendir M á að í 4. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 komi fram að ekki verði niðurfelling eða lækkun á ábyrgð ef hinn váttryggði hafi ekki getað vegna aldurs síns gert sér grein fyrir afleiðingum gerða sinna. M hafi verið 15 ára á slysdegi og beri því að taka tillit til ungs aldurs hennar við mat á skerðingu bótaréttar. Þá geti það ekki talist til stórkostlegs gáleysis að taka sér far á hlaupahjólí án hjálms. Það sé einungis stórkostlegt gáleysi sem feli í sér skerðingu á bótarétti. M hafi verið farþegi á hlaupahjólínu og því hafi hún ekki sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með aðgæsluleysi þegar því var ekið þvert yfir akbraut, án sérstakrar aðgæslu á umferð eins og V haldi fram. M telur orsök slyssins að rekja til ógætni ökumannsins þar sem hann hafi ekki haft sérstaka gát á við vegmót eins og kveðið er á um í 1. mgr. 26. gr. umferðarlaga. Ökumaður A hafi ekið á 50 km/klst þegar leyfilegur hámarkshraði var 30 km/klst.

Í bréfi V kemur fram að í lögregluskýrslu dags. 27. júní 2022 lýsi vitni slysinu með þeim hætti að tvennt hefði verið á rafmagnshlaupahjólí á gangstétt að aka Laugaveg en hafi síðan snögglega tekið beygju til vinstri og keyrt í veg fyrir bifreiðina. Samkvæmt reglum Hopp skuli ökumaður verða 18 ára eða eldri og óheimilt sé að aka með farþega á hlaupahjólum frá þeim en bæði ökumaður og M hafi verið 15 ára á slysdegi og þar af leiðandi óheimilt að aka hjólinu. V telur þá háttsemi M að vera farþegi á hlaupahjólínu teljast til stórkostlegs gáleysis og þurfi M því að bera ábyrgð á tjóni sínu.

Álit.

Ágreiningur þessa máls varðar það hvort sú háttsemi M að hafa verið farþegi á rafhlaupahjólí teljist til stórkostlegs gáleysis. Það liggur fyrir að M var farþegi á rafhlaupahjólínu án þess að vera það heimilt þar sem óheimilt var að vera með farþega á rafhlaupahjólínu samkvæmt reglum Hopp. Það liggur einnig fyrir að ökumanni rafhlaupahjólísins var óheimilt að aka því þar sem hún var 15 ára en skv. reglum Hopps skal ökumaður vera 18 ára. Það liggur einnig fyrir að hvorugar voru með hjálm eins og kveðið er á um í 1. mg. 79. gr. umferðarlaga nr. 77/2019. Þar sem M var ekki ökumaður rafhlaupahjólísins er ekki unnt að líta svo á að hún hafi valdið váttryggingaáburðinum en ábyrgð M snýst um það að hún var farþegi á rafhlaupahjólínu án þess að vera það heimilt og án hjálms. Það var vissulega gáleysi af hennar hálfu að hafa tekið sér far með rafhlaupahjólínu en þegar litið er til dómafordæma um mat á stórkostlegu gáleysi er ekki unnt að líta svo á að hún hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi. Í því sambandi verður einnig að taka tilliti til ungs aldurs M sem var einungis 15 ára þegar slysið varð. Með vísan til framangreinds er V bótaskyلت.

Niðurstaða.

M á rétt úr bótum úr ábyrgðartryggingu ökutækisins A hjá V.

Reykjavík, 16. maí 2023.

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Dögg Hermannsdóttir